

11.12.2023

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntö VN/31455/2023-MMM-1

Lausuntopyyntö maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) lausuntoa varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin annettavan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta.

Ehdotetun asetuksen tarkoituksena on säätää H5 -alatyypin lintuinfluenssan leviämisen estämiseksi toimenpiteistä, joita on tehtävä estämään lintujen ja niiden ulosteiden pääsy kosketuksiin turkiseläinten tai niiden rehun ja juomaveden kanssa, sekä muiden haittaeläinten torjunnasta turkistarhalla.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos kiittää maa- ja metsätalousministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asetusluonnoksesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa: THL kannattaa Maa- metsätalousministeriön lausuntoluonnoksessa esitetyjä toimia, joilla estetään lintujen ja muiden haittaeläimien pääsy kosketuksiin turkiseläinten kanssa. THL katsoo, että ehdotetut toimet olisivat toteutuessaan selvä parannus nykyiseen tilanteeseen. THL pitää tärkeänä, että asetusluonnoksessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen saadaan valmiiksi turkistarhoilla ennen muuttolintujen saapumista keväällä 2024.

THL on aikaisemmassa lausunnossaan (THL/3813/4.00.00/2023) todennut, että turkistarhojen bioturvallisuutta on merkittävästi parannettava siten, että riski influenssavirusten (ja muiden virusten kuten SARS-CoV-2 eli koronaviruksen) aiheuttamille turkiseläinten tartunnoille minimoidaan. Tämä edellyttää toimia muun muassa lintusuojauksen parantamiseksi ja tiukkoja hygieniatoimia ihmisistä turkiseläimiin tapahtuvien tartuntojen estämiseksi. Lisäksi tarvitaan toimia, joilla vähennetään lintuja ja muita (haitta)eläimiä turkistarhojen lähiympäristöön houkuttelevia tekijöitä ja siten ympäristön kontaminaatiokuormaa.

THL huomauttaa, että lintu- ja haittaeläinsuojaus on vain osa turkistarhojen bioturvallisuutta. THL katsoo, että turkistarhoilla työskentelevien suojaaminen turkiseläimistä tarttuvilta viruksilta, mutta myös turkiseläinten suojaaminen ihmisistä tarttuvilta viruksilta, kuten kausi-influenssaviruksilta ja SARS-CoV-2:lta, on tärkeä osa tarhojen bioturvallisuutta.

Asetusluonnoksen 7 § esitetään muita varotoimenpiteitä tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi sisältäen muun muassa määrittelyjä suojavaatteista ja -jalkineista ja niiden puhtaudesta, välineiden puhdistuksesta ja käsienpesumahdollisuudesta. THL katsoo, että 7 § on parannus nykytilanteeseen, mutta ei ole riittävä estämään ihmisistä turkiseläimiin ja päinvastoin tapahtuvia tartuntoja. 7 § ei esimerkiksi oteta ollenkaan

11.12.2023

kantaa työntekijöiden hengityksen suojaamiseen tai turkistarhoilla työskentelevien hygienia- ja suojavälinekoulutukseen, johon tulisi myös panostaa.

Kesällä 2023 suomalaisilla turkistarhoilla alkanut lintuinfluenssaepidemia on nostanut esiin puutteita tarhojen ja muun yhteiskunnan varautumisessa tämän kaltaisiin poikkeustilanteisiin. Epidemian torjunta on tärkeä osa turkistarhojen bioturvallisuutta, mutta torjuntatoimien lisäksi tarvitaan varautumista esimerkiksi epidemian pysäyttämiseen ja tarhojen puhdistamiseen tarvittaviin toimiin. Turkistarhoilla tulisi olla varautumissuunnitelma influenssa- ja SARS-CoV-2-tartuntojen varalta. Lisäksi turkistarhoilla (tai keskitetysti turkistarhoja varten) tulisi olla varastoituna riittävä määrä työntekijöiden suojaamiseen tarvittavia suojavarusteita, jotta epidemiatilanteessa turkiseläimistä huolehtiminen, mukaan lukien niiden lopettaminen, voidaan toteuttaa vaarantamatta työntekijöiden turvallisuutta.

THL ymmärtää, että kaikkia edellä esitettyjä toimia ei ole mahdollista sisällyttää nyt lausuttavana olevaan asetukseen, joka keskittyy luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin tarttuvien lintuinfluenssainfektioiden estämiseen. THL toteaa kuitenkin, että ihmisten terveyden suojelemiseksi on välttämätöntä edellyttää turkistarhoilta jatkossa nykytilanteeseen nähden merkittävää panostusta turkistarhojen bioturvallisuuteen kaikilla eri osa-alueilla. Riittävän bioturvallisuuden toteutuminen on tarvittaessa varmistettava lainsäädännöllä. Huomioiden pandemioiden ihmiskunnalle aiheuttama vaara ja haitat sekä turkistarhaukseen nykyisellään liittyvä riski uusien pandeemisten virusten synnylle, THL pitää riittävää bioturvallisuuden takaamista edellytyksenä elinkeinon jatkamiselle Suomessa.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osastonjohtaja

Otto Helve

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende